

DĚJINY FILMOVÝCH TEORIÍ: TEMATICKÉ OKRUHY

OKRUH FT1: Kinematografie a modernita

- Různá pojetí modernity
- Modernita, raná kinematografie a proměna smyslové zkušenosti
- Georg Simmel, Siegfried Kracauer, Walter Benjamin a tzv. neurologické pojetí modernity

OKRUH FT2: Tradice empirického výzkumu publika a její kritici

- Empirické výzkumy publika před II. světovou válkou v USA a Německu
- Česká sociologická škola
- Theodor W. Adorno a frankfurtská škola
- Pojetí diváka u představitelů sovětské montážní školy

OKRUH FT3: Výchova, vzdělání, morálka

- Hnutí za reformu kinematografie („Kinoreformbewegung“) v Německu a obdobné diskuze v českých zemích
- Filmové kluby
- Diskurz morálky, výchovy a vzdělání v období rané kinematografie

OKRUH FT4: Vztah evropských modernistických uměleckých hnutí 20. a 30. let 20. století ke kinematografii – diskuze a jejich aktéři, argumenty, instituční zázemí, časopisy

- České země
- Sovětský svaz
- Francie
- Německo

OKRUH FT5: Levice a film

- Německá komunistická strana a němečtí sociální demokraté
- Sovětská avantgarda
- Socialistický realismus
- Proletkult a Levá fronta

OKRUH FT6: Film jako umění

- Diskuze o filmu jako umění před první světovou válkou (příklad Francie, Německa a českých zemí)
- Pojetí „filmu jako umění“ u Rudolfa Arnheima
- Formulování teorie autora ve Francii a USA
- Vliv strukturalismu a poststrukturalismu na teorii autora

OKRUH FT7: Proměny přístupu k dějinám filmu a kinematografie

- Tradiční filmová historie
- Tzv. nová filmová historie
- Tzv. nová historie kinematografie
- Film a dějiny (Siegfried Kracauer, Marc Ferro, Pierre Sorlin)

OKRUH FT8: Film, poválečná kulturní změna a realismus

- Pojetí realismu a „reality“ v meziválečné a poválečné filmové teorii
- „Realistická“ koncepce Siegfrieda Kracauera
- „Realistická“ koncepce André Bazina
- Diskuze o realismu a ideologii v 70. letech 20. století

OKRUH FT9: Kulturní studia

- Institucionální vývoj kulturních studií
- Charakteristika kulturních studií pomocí srovnání s tzv. Screen Theory
- Myšlenkové zdroje kulturních studií
- Komunikační model Stuarda Halla

OKRUH FT10: Filmová sémiotika a její dědictví

- Zdroje a principy filmové sémiotiky
- Textuální analýza
- Vývoj v 80. a 90. letech
- Sémiopragmatika

DĚJINY SVĚTOVÉ KINEMATOGRAFIE: TEMATICKÉ OKRUHY

OKRUH SK1: Francouzská kinematografie

- Vynález kinematografu, bratři Lumièrové, Georges Méliès, Louis Feuillade
- Impresionismus, Louis Delluc, Abel Gance, Jean Epstein
- Avantgarda, René Clair, Luis Buñuel
- Poetický realismus, Jean Vigo, Jean Renoir, Marcel Carné
- Nová vlna, Jean-Luc Godard, François Truffaut, Éric Rohmer, Jacques Rivette, Claude Chabrol
- Levý břeh, Alain Resnais, Agnès Vardová, Chris Marker
- Cinéma du look, Luc Besson, Jean-Jacques Annaud
- Žánrový film, plášť a dýka, komedie, krimi

OKRUH SK2: Německá a skandinávská kinematografie

- Dánsko a Švédsko v němé éře, Carl Theodor Dreyer, Victor Sjöström
- Expresionismus a Kammerspiel, Robert Wiene, Friedrich Wilhelm Murnau, Fritz Lang
- Německý film za nacismu, Leni Riefenstahlová, Veit Harlan
- Nový německý film, Rainer Werner Fassbinder, Volker Schlöndorff, Margarethe von Trotta, Werner Herzog, Wim Wenders
- Kinematografie NDR, Kurt Maetzig, Konrad Wolf, Frank Beyer, 11. plénum ÚV SED 1965
- Dogma 95

OKRUH SK3: Sovětská kinematografie

- Dvacátá léta, montážní škola, Lev Kulešov, Dziga Vertov, Vsevolod Pudovkin, Olexandr Dovženko, Grigorij Kozincev, Leonid Trauberg; druhý proud – filmy všedního dne, Jakov Protazanov, Abram Room, Boris Barnet
- Sergej Ejzenštejn
- Třicátá léta, zvukový film, socialistický realismus, Čapajev, trilogie o Maximovi, Fridrich Ermler, Michail Romm
- Tání, Grigorij Čuchraj, Michail Kalatozov, Marlen Chucijev, Sergej Bondarčuk
- Poetický film, Sergej Paradžanov, Jurij Iljenko, Tengiz Abuladze
- Autorská tvorba, Andrej Tarkovskij, Andrej Michalkov-Končalovskij, Nikita Michalkov, Vasilij Šukšin, Gleb Panfilov, Larisa Šepit'ková, Elem Klimov
- Perestrojka

OKRUH SK4: Italská kinematografie

- Desátá léta, éra kolosů, *Cabiria*
- Neorealismus, Luchino Visconti, Giuseppe De Santis, Roberto Rossellini, Vittorio De Sica, Cesare Zavattini
- Autorská tvorba po neorealismu, Federico Fellini, Michelangelo Antonioni, Luchino Visconti, Pier Paolo Pasolini, Bernardo Bertolucci, Marco Bellocchio
- Politický film, Gillo Pontecorvo, Elio Petri; Ermanno Olmi, bratři Tavianiové
- Komedie po italsku, Mario Monicelli, Pietro Germi; spaghetti western, Sergio Leone

OKRUH SK5: Moderní, postmoderní a neomoderní autorský film

- Luis Buñuel
- Ingmar Bergman
- Robert Bresson
- Carlos Saura
- Peter Greenaway
- Lars von Trier
- Pedro Almodóvar
- Pomalá kinematografie

OKRUH SK6: Klasický Hollywood

- Úsvit Hollywoodu, D. W. Griffith, zlatý věk grotesky, Charlie Chaplin, Buster Keaton, Harold Lloyd
- Dvacátá léta, Erich von Stroheim, Ernst Lubitsch, Josef von Sternberg
- Třicátá léta, John Ford, Victor Fleming, Frank Capra, Walt Disney
- Čtyřicátá léta, Orson Welles, William Wyler, Howard Hawks, Michael Curtiz
- Alfred Hitchcock
- Žánry, western, muzikál, horor, noir, komedie, sci-fi
- Technicolor a širokouhlé formáty, roadshow theatrical release

OKRUH SK7: Velká Británie a USA od padesátých let

- Britský film do šedesátých let, Laurence Olivier, Free Cinema, Lindsay Anderson, Tony Richardson, John Schlesinger
- Britský film od sedmdesátých let, Ken Loach, John Boorman, Ridley Scott, David Puttnam
- Hollywood do šedesátých let, Elia Kazan, Stanley Kubrick, Sidney Lumet, Sam Peckinpah, Mike Nichols
- Newyorská škola, avantgarda, Andy Warhol, *Bezstarostná jízda*
- Nový Hollywood, Arthur Penn, Martin Scorsese, Steven Spielberg, Francis Ford Coppola, George Lucas, Woody Allen
- Nezávislý film, Jim Jarmusch, bratři Coenové, David Lynch, Steven Soderbergh, Quentin Tarantino
- Produkce, distribuce a uvádění v éře globalizace, digitalizace a elektronických médií; James Cameron, Robert Zemeckis, David Fincher, Christopher Nolan, James Bond, Harry Potter, *Pán prstenů*, Marvel Studios, Netflix, Quality TV

OKRUH SK8: Kinematografie střední a jihovýchodní Evropy

- Polsko, polská filmová škola, Andrzej Wajda, Andrzej Munk, Jerzy Kawalerowicz, Wojciech J. Has, Roman Polański; třetí film, Krzysztof Zanussi, Grzegorz Królikiewicz; film morálního neklidu, Krzysztof Kieślowski
- Maďarsko, Zoltán Fábri, Miklós Jancsó, Károly Makk, András Kovács, István Gaál, István Szabó, Ferenc Kósa, Márta Mészárosová, Péter Bacsó, Gábor Bódy, Béla Tarr
- Jugoslávie, partyzánské filmy, nový film a černá vlna, Puriša Đorđević, Aleksandar Petrović, Živojin Pavlović, Dušan Makavejev, Želimir Žilnik; česká škola, Emir Kusturica. Rozpad SFRJ
- Bulharsko, Rangel Valčanov, Valo Radev, Metodi Andonov, migrační cyklus
- Rumunsko, národní filmová epopej, Sergiu Nicolaescu, Lucian Pintilie, Dan Pița, Mircea Veroiu, Mircea Daneliuc; nová vlna, Cristi Puiu, Cristian Mungiu, Corneliu Porumboiu

OKRUH SK9: Asijské kinematografie

- Japonsko, zvláštnosti němeého období, Kendži Mizoguci, Jasudžiró Ozu, Akira Kurosawa, Keisuke Kinošita, Kaneto Šindó, Masaki Kobajaši, nová vlna, Nagisa Óšima, Šóhei Imamura. Kaidžú eiga. Studio Ghibli
- Čína, pátá generace, Čang I-mou, Čchen Kchaj-ke
- Jižní Korea, Sin Sang-ok, Im Kwon-tchek, Čang Son-u, I Čchang-dong, Kim Ki-duk, Hong Sang-su, Pak Čchan-uk, Pong Džun-ho; Severní Korea, Sin Sang-ok
- Indie, Bollywood, Satjádžit Ráj, Mrinal Sen
- Írán, Abbás Kiarostamí, Mohsen Machmalbáf, Džafar Panahí, Asghar Farhadí
- Turecko, Yilmaz Güney, Nuri Bilge Ceylan

OKRUH SK10: Kinematografie Latinské Ameriky

- Mexiko, Emilio Fernández, Carlos Reygadas, Alfonso Cuarón
- Brazílie, cinema novo, Nelson Pereira dos Santos, Glauber Rocha, Ruy Guerra
- Kuba, Tomás Gutiérrez Alea, Humberto Solás, Manuel Octavio Gómez, Santiago Alvarez
- Argentina, Fernando Solanas; Chile: Miguel Littín, Pablo Larraín; Bolívie: Jorge Sanjinés

DĚJINY ČESKÉ KINEMATOGRAFIE: TEMATICKÉ OKRUHY

OKRUH ČK1: Počátky kinematografie a období kočovných kinematografů (1896–1907)

- Kočovní kinematograf
- Podoba prvních filmových představení
- Podoba raných filmů
- První filmy natočené v českých zemích

OKRUH ČK2: Vznik stálých kin a první pokusy o systematickou filmovou výrobu (1907–1918)

- Udělování kinolicencí a vývoj kinofikace českých zemí
- Proměny distribuce – první distribuční společnosti a metody prodeje
- Filmová výroba – produkční společnosti a jejich charakteristika
- Nasazování filmů českých výrobců v kinech

OKRUH ČK3: Němá kinematografie po 1. světové válce (1918–1930)

- Proměny výrobní infrastruktury
- Kontinuita filmové produkce
- Technické zázemí pro natáčení
- Distribuce – prodlužování filmů a změny distribuční nabídky
- Cenzura

OKRUH ČK4: Zvukový film před II. světovou válkou (1930–1939)

- Zavádění zvukové technologie v kinech
- Filmy s více jazykovými verzemi
- Technické zázemí pro filmovou produkci
- Státní podpora filmové produkce
- Kinematografie v době druhé republiky

OKRUH ČK5: Kinematografie protektorátu Čechy a Morava (1939–1945)

- Ovládnutí české kinematografie německými úřady
- Proměny distribuční nabídky
- Vývoj výrobní a distribuční firemní infrastruktury
- Národně obranné tendence v české kinematografii

OKRUH ČK6: Zestátněná kinematografie po II. světové válce (1945–1959)

- Organizační změny v české kinematografii ve sledovaném období
- Typy a žánry vyráběných filmů
- Socialistický realismus
- Období „tání“ v 2. polovině 50. let a okolnosti festivalu v Banské Bystrici
- Filmové festivaly

OKRUH ČK7: Kinematografie 60. let (1960–1969)

- Vývoj kinematografie v 60. letech (periodizace)
- Vývoj kulturní politiky
- Zlatá šedesátá, československý filmový zázrak, nová vlna
- Žánrová kinematografie a literatura ve filmu
- Koprodukce a úspěchy v zahraničí

OKRUH ČK8: Kinematografie doby normalizace (1969–1989)

- Periodizace normalizace
- Kulturní prostředí v době normalizace
- Filmy a filmaři normalizačního období
- Filmové studio Gottwaldov a dětský film

OKRUH ČK9: Polistopadová kinematografie I (1990–2005)

- Proces privatizace české kinematografie
- Generace filmařů 90. let a její tvorba
- Filmový dokument a dokumentaristé
- Rozvoj nových distribučních kanálů a jejich vliv na kinematografii (TV, domácí nosiče)
- Filmové ceny a festivaly

OKRUH ČK10: Polistopadová kinematografie II (2005–?)

- Filmy a tvůrci první a druhé dekády 21. století
- Financování filmové produkce a podpora ze strany státu
- Digitální technologie v distribuce – digitalizace kin, VOD platformy, internetové televize
- Televizní stanice jako producenti

ÚVOD DO STUDIA FILMU: TEMATICKÉ OKRUHY

Součástí zkoušky je i dobrá znalost obou zadaných filmů, u kterých se očekává, že na ně zkoušení studentky a studenti budou schopni nástroje jednotlivých okruhů aplikovat, případně je jejich prostřednictvím vysvětlit. Jde o filmy *Frigo na mašině* (The General; Buster Keaton, Clyde Bruckman, Spojené státy americké, 1926) a *Stud* (Ladislav Helge, Československo, 1967).

OKRUH Ú1: Principy výstavby filmu jako systému

- Film jako systém, jeho členění na subsystemy a funkční vysvětlení vztahu mezi nimi
- Kulturní encyklopedie a její role ve výstavbě filmového díla
- Funkce a pět typů motivací
- Podobnost a opakování, odlišnost a variace, paralelismus, soudržnost/nesoudržnost, vývojové vzorce
- Interní a externí kritéria hodnocení filmů

OKRUH Ú2: Výstavba času ve filmovém vyprávění

- Pořádek
- Trvání
- Frekvence

OKRUH Ú3: Proces filmového vyprávění

- Role kauzality, kauzalita a postavy, kauzalita jako nástroj práce s očekáváním
- Rozsah vědění
- Hloubka vědění
- Komunikativnost a sebeuvědomělost

OKRUH Ú4: Statika a dynamika fikčního světa

- Fikční svět a jeho entity (singulární a relační fakta)
- Kulturní encyklopedie a její role při re/konstrukci fikčního světa
- Dynamika fikčního světa: mikrosvěty, subsvěty a analýza dění fikčního světa
- Modální nastavení fikčního světa (aletické, axiologické, deontické, epistemické)

OKRUH Ú5: Konstrukce záběrového prostoru

- Principy výstavby scénického prostoru (soustavy statických a dynamických vodítek prostorové hloubky, součástí látky je i vysvětlení tříbodového osvětlování)
- Principy výstavby obrazového prostoru
- Principy práce s mimoobrazovým a zvukovým prostorem

OKRUH Ú6: Konstrukce stříhového prostoru

- Analytická stříhová skladba a její principy
- Konstruktivní stříhová skladba a její principy
- Rozdíly a možnosti spolupráce analytické a konstruktivní stříhové skladby na příkladech z dějin filmu

OKRUH Ú7: Aspekty a funkce rámování

- Velikost, výška, úhel, rovina rámování a jejich umělecké možnosti
- Typy a funkce pohyblivého rámování

OKRUH Ú8: Funkce filmového stylu

- Denotativní, expresivní, dekorativní a symbolické funkce stylu
- Mizanscéna: Možnosti a tradice inscenování herců
- Kamera: Umělecké možnosti dlouhého záběru
- Stříh: Dimenze filmového stříhu (časová, prostorová, kompoziční, rytmická, logická)
- Zvuk: Dimenze a funkce filmového zvuku
- Parametrická forma

OKRUH Ú9: Vyprávění v klasickém filmu

- Principy, specifické rysy a historické pozadí klasické narace
- Čtyřaktová skladba klasického narativu
- Role motivu, scény a sekvence v klasické osnově
- Alternativy vyprávění v klasickém filmu

OKRUH Ú10: Principy práce s kontinuální střihovou skladbou v klasickém narativním filmu

- Obecná charakterizace kontinuální střihové skladby a její vazby na klasický narativ
- Podoby funkční kooperace různorodých stylistických postupů
- Funkce návaznosti pohledu, návaznosti pohybu a kompoziční návaznosti
- Zesílená kontinuita
- Alternativy kontinuální střihové skladby: aspekty diskontinuální střihové skladby